

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-194-08

Druk nr 1347

Warszawa, 6 listopada 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Art. 1. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 2 uchyla się lit. a;
- 2) uchyla się art. 28;
- 3) w art. 41 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, emerytura lub renta inwalidzka ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art. 104 ust. 1a – 6, ust. 8 pkt 1 i 2 oraz ust. 9 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm.), nie więcej jednak niż o 25 % wysokości tej emerytury lub renty inwalidzkiej, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.”;

- 4) w art. 44 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) na wniosek osoby uprawnionej na jej rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej;”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1264 i Nr 191, poz. 1954, z 2005 r. Nr 10, poz. 65, Nr 90, poz. 757 i Nr 130, poz. 1085, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2007 r. Nr 82, poz. 558 oraz z 2008 r. Nr 66, poz. 402 i 409.

11/15zb

UZASADNIENIE

Zmiana ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, z późn. zm.) jest podyktowana przede wszystkim koniecznością dostosowania przepisów do zapadłego w dniu 15 kwietnia 2008 r. wyroku Trybunału Konstytucyjnego (sygn. akt P 9/06) stwierdzającego niezgodność art. 41 ust. 1 i 2 ww. ustawy w związku z art. 104 ust. 8 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.) z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, w następstwie pytania prawnego III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego w Warszawie, sprowadzającego się do oceny konstytucyjności zróżnicowania sytuacji prawnej policyjnych emerytów i rencistów inwalidzkich, którym ograniczane są świadczenia w przypadku uzyskiwania dodatkowych przychodów w przedziale od 70 % do 130 % oraz powyżej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Następstwem przepisów uznanych za niekonstytucyjne było powstawanie sytuacji, w których uzyskiwanie dodatkowych przychodów w wysokości niższej od wyższej kwoty granicznej, powodowało zmniejszenie świadczenia o kwotę wyższą, niż byłyby ono zmniejszone, gdyby emeryt lub rencista inwalidzki osiągał przychody przekraczające wyższy próg zarobkowy. Świadczenie emeryta (rencisty inwalidzkiego) policyjnego osiągającego przychody dodatkowe w przedziale 70 % – 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia jest bowiem ograniczane o kwotę przekroczenia niższej kwoty granicznej, nie więcej niż o kwotę maksymalnego zmniejszenia (określonej w art. 104 ust. 8 pkt 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), jednakże bez odniesienia do rzeczywistej wysokości danego świadczenia emerytalno-rentowego. Skutkiem tego jest bardziej rygorystyczne i niekorzystne traktowanie osób znajdujących się w gorszej sytuacji finansowej, tj. uzyskujących świadczenia emerytalno-rentowe oraz dodatkowe przychody w niższej wysokości. Taki stan prawny Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodny z wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP zasadą sprawiedliwości społecznej oraz wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP zasadą równości wobec prawa.

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu do wyroku pozostawił ustawodawcy alternatywę, co do sposobu dostosowania przepisów ustawowych, aby były zgodne z Konstytucją RP. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego powinno to nastąpić „albo poprzez nowelizację art. 41 ust. 1, albo poprzez zmianę art. 41 ust. 3 u.z.e.f. w kierunku zbieżnym z rozwiązaniami obowiązującymi przed dniem 8 listopada 2001 r.”.

Przywrócenie brzmienia ust. 3 w art. 41 sprzed dnia 8 listopada 2001 r. w praktyce dotknęłoby świadczeniobiorców uzyskujących co prawda dochody powyżej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, jednakże posiadających prawo do niskiej emerytury lub renty inwalidzkiej.

Sytuacja emerytów i rencistów otrzymujących wysokie świadczenie, bez względu na to czy zmieniony byłby ust. 1, czy ust. 3 w art. 41, nie ulegnie żadnej zmianie.

Proponuje się dokonać nowelizację ust. 1 w art. 41, kierując się dobrem świadczeniobiorców, gdyż jest to rozwiązanie korzystniejsze dla policyjnych emerytów i rencistów inwalidzkich, w szczególności dla osób posiadających niskie świadczenie.

Rozwiązanie to wydaje się być słuszne, tym bardziej że Trybunał Konstytucyjny, dokonując w uzasadnieniu wyroku analizy przepisów i pozostawiając ustawodawcy dwie alternatywne możliwości zmiany, stwierdził w podsumowaniu: „Nie oznacza to natomiast, że Trybunał Konstytucyjny opowiada się za jednym z tych rozwiązań, uznając je za szczególnie konstytucyjnie legitymowane.”

Trybunał Konstytucyjny, dokonując w uzasadnieniu do wyroku analizy aktualnych i wcześniejszych przepisów dotyczących zaopatrzenia emerytalnego, skoncentrował się przede wszystkim na zróżnicowaniu sytuacji wśród policyjnych świadczeniobiorców, porównując je jedynie w pewnym zakresie do przepisów powszechnego systemu emerytalnego.

Trybunał Konstytucyjny w końcowej części uzasadnienia, niejako na marginesie stwierdził, że: „z uwagi na dyrektywy za konstytucyjnie preferowane należy uznać te rozwiązania, które – uwzględniając w koniecznym zakresie specyfikę służby w służbach mundurowych – nie wprowadzają nadmiernego (zbędnego) zróżnicowania pomiędzy systemem zaopatrzenia emerytalno-rentowego funkcjonariuszy tych służb a powszechnym systemem ubezpieczeń społecznych”.

Zróżnicowanie na gruncie mundurowego systemu zaopatrzeniowego i powszechnego systemu emerytalnego istnieje na kilku płaszczyznach, stąd też pewne preferencje już istnieją. Mianowicie w przypadku uzyskiwania dodatkowych przychodów powyżej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, policyjne świadczenie emerytalno-rentowe

jest ograniczane o 25 % tego świadczenia. Natomiast w analogicznej sytuacji świadczenia z powszechnego systemu ubezpieczenia są zawieszane (art. 104 ust. 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). W tej kwestii nic nie ulega zmianie, ponieważ nie to było przedmiotem wyroku.

Trybunał Konstytucyjny zakwestionował natomiast prawidłowość zasad zmniejszania w obrębie samych policyjnych świadczeń emerytalno-rentowych w zależności od wysokości uzyskiwanych dodatkowych przychodów.

Sam fakt możliwości zmniejszania emerytalno-rentowych świadczeń policyjnych maksymalnie o 25 %, zaś w analogicznej sytuacji zawieszania świadczeń z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, stanowi różnicę na tyle istotną, że przedmiotowy projekt nowelizacji, bez względu na wybór opcji zmiany, nie spowoduje niwelacji tych różnic ani też ich znacząco nie pogłębi.

Brak wprowadzenia wspólnego dla wszystkich świadczeniobiorców policyjnych progu minimalnego zmniejszenia świadczeń dla osób osiągających przychód w kwocie przekraczającej 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (tj. jak byłoby w przypadku przywrócenia dawnego brzmienia ust. 3 w art. 41) nie doprowadzi do sytuacji, w której zmniejszenie o 25 % wysokości emerytury (renty) tych osób, będzie kwotą niższą niż zmniejszenie o 25 % wysokości tej samej emerytury (renty) w przypadku osiągnięcia przychodów w progu 70 – 130 %. Z uwagi na powyższe nie ma zagrożenia niewykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego w przyjętej opcji nowelizacji ust. 1 w art. 41.

Nadanie w projekcie niniejszej ustawy nowego brzmienia art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...) doprowadzi do zgodności rozwiązań prawnych zamieszczonych w ustawie z Konstytucją RP.

Ponadto w projekcie przewiduje się jeszcze trzy zmiany. W art. 2 pkt 2 uchyla się lit. a oraz uchyla się art. 28 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...), które to przepisy utraciły moc zgodnie z art. 170 pkt 27 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153, z późn. zm.).

Powyższe zamiany dotyczące uchylecia w art. 2 pkt 2 lit. a oraz art. 28 mają wyłącznie charakter porządkujący.

Ostatnia zmiana w niniejszym projekcie ma charakter dostosowawczy i zakłada poszerzenie katalogu sposobów dokonywania miesięcznej wypłaty policyjnych świadczeń emerytalno-rentowych przez dodanie możliwości przekazywania świadczenia na konto w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej.

W tym celu zmienia się art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...) w ten sposób, że poszerza się jego zakres o „spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe”.

Niniejsza zmiana spowoduje równocześnie dostosowanie tego przepisu do rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewidujących możliwość wypłacania świadczeń na wniosek osoby uprawnionej do emerytury lub renty, również na posiadany przez tę osobę rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej (art. 130 ust. 2 ustawy).

Nadanie nowego brzmienia art. 44 ust. 1 pkt 1 będzie się sprowadzało faktycznie do formalno-prawnego usankcjonowania obecnego stanu faktycznego, gdyż Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji dokonuje już wypłaty świadczeń na wniosek osób uprawnionych do policyjnej emerytury lub renty – również na posiadane przez te osoby rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Praktyka ta jest stosowana od dnia 1 stycznia 1999 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niewątpliwie wychodzi naprzeciw oczekiwaniom emerytów i rencistów posiadających rachunki w tych kasach. Ponadto na potrzebę dostosowania w tym zakresie przepisów dotyczących zasad wypłaty świadczeń policyjnych do zasad obowiązujących w przepisach powszechnego zaopatrzenia emerytalnego wskazywał Rzecznik Praw Obywatelskich.

Rozszerzenie zakresu art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...) pozwoli zlikwidować istniejącą w obecnym stanie prawnym odmienną pozycję świadczeniobiorców policyjnych w stosunku do emerytów i rencistów pobierających świadczenia z powszechnego systemu emerytalnego. Proponowana zmiana wykluczy również możliwość podnoszenia argumentów o braku równości wobec prawa a także spowoduje spójność przepisów w stosunku do ogółu emerytów i rencistów.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje projektowana regulacja

Ustawa będzie miała wpływ na osoby pobierające świadczenie emerytalne lub rentowe na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...).

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa

Ustawa nie spowoduje dodatkowych istotnych obciążeń budżetu państwa i sektora finansów publicznych. Skutek wprowadzenia zmiany w art. 41 ustawy, tj. zmiany zasad rozliczania świadczeń z tytułu dodatkowych dochodów w przedziale od 70 % do 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, szacuje się na łączną kwotę roczną w wysokości 537 252,00 zł, gdyż liczba świadczeniobiorców, których dotyczy taka sytuacja wynosi średnio 1.200 w skali roku. Kwota nie jest znacząca w skali całości środków finansowych przeznaczonych na emerytury i renty policyjne w wysokości około 5 mld zł.

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Ustawa nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionów.

6. Konsultacje społeczne

Projekt nie podlegał konsultacjom społecznym, gdyż ma charakter dostosowawczy i porządkujący.

Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

7. Notyfikacja

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Problematyka regulowana w ustawie nie jest objęta przepisami prawa Unii Europejskiej.

3)

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ**

KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Mikołaj Dowgiałewicz

Min.MD/2471/08/DP/AM

Warszawa, dnia 23 października 2008 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgiałewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem (pismo nr RM-10-194-08) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana regulacja nie jest objęta zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej

[Signature]
PODSEKRETARZ STANU
Sidonia Jędrzejewska

Do wiadomości:

Pan Grzegorz Schetyna
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

DZIENNIK
URZĘDOWY
REPUBLIKI POLSKIEJ

2008-10-23